

UØNSKET HENDELSE:	Langvarig bortfall av avløpstjeneste (inntil 4 døgn)					ID: C4	
Beskrivelse av uønsket hendelse:							
Hendelsen defineres til å gjelde bortfall av avløpshåndteringen i større områder. Mindre områder kan også rammes, men håndteres av ordinært beredskap. Hendelser som kloakkstopp og overbelastning av pumpestasjoner og renseanlegg mv. kan oppstå. Ved stans i renseanlegg kan kloakken gå urensset ut miljøet, og gi spredning av bakterier, virus og parasitter. Dette kan påvirke mennesker og dyreliv, og gi akutte miljøproblemer som lukt, forurensning i jord og vassdrag, samt overløp. Våler kommune har to avløpsdistrikter; Kirkebygden og Svinndal, der Kirkebygden driftes av MOVAR og Svinndal driftes av kommunen.							
Arsaker:	- Strømbrydd - Teknisk svikt - Ledningsbrudd					- Ekstremvær - Tilsiktet handling	
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Slam fra avløpsbehandling transporteres til MOVAR IKS. - Tilsyn hos private avløpsanlegg med egne utslipp. - Utskift av pumpestasjoner. - Saneringsplan for avløp. - Separat system for å skille spillvann og overvann.						
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig x		4 – Meget sannsynlig	5 – Svært sannsynlig	
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Svikt i avløpshåndtering er sjelden sårbar for liv og helse, men kan medføre store konsekvenser for miljøet. Våler kommune har 23 pumpestasjoner og et renseanlegg. Belastningen på renseanlegget i Svinndal (det eneste kommunale) var i 2016 cirka 75% av dimensjonerende kapasitet. Bortfall av avløpstjenester kan forurense Sæbyvannet og Vansjø.						
Følgehendelser (mulige):	Negativ påvirkning for andre deler av MOVAR IKS. Redusert transportfremkommelighet.						
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko	Forklaring
Liv og helse:			x				Økt smittefare/sykdomsutbrudd som følge av sanitærforhold.
Ytre miljø			x				Noe lokal miljøforurensning fra overløp til Sæbyvannet og Vansjø.
Materielle verdier			x				Noe tap av materielle verdier og kostnader knyttet til reparasjon og konsekvensreduering.
Stabilitet			x				Kan påvirke stabilitet ved langvarige tilfeller som gjelder sårbare institusjoner.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:							
- Helse og omsorgstjenester. Skoler og barnehager. Kommunale tjenester. Landbruksindustri							
Omdømme:	Dårlig omdømme av innbyggere kan skje, avhengig av hvordan kommunen håndterer situasjonen.						
Behov for befolkningsvarsling:	Varslingsprosess gjennomføres for utsatte områder.						
Behov for evakuering:	Nei, med mindre særskilte forhold tilsier det.						
Usikkerhet:	LAV	Begrunnelse: Kommunen har god oversikt over eget avløpssystem og hendelser som kan inntreffe.					
Styrbarhet:	HØY	Begrunnelse: Beredskapsplaner for avløpshåndtering.					
Forslag til tiltak							
- Vurdere logistikkordning for å transportere avløp til andre renseanlegg.							

UØNSKET HENDELSE:	Forsyningssvikt - mat, medisiner og/eller drivstoff					ID: C5
Beskrivelse av uønsket hendelse:						
Hendelsen beskriver svikt i viktige forsyninger og mangel på varer som mat og drivstoff. Mangel på drivstoff vil kunne gi utfordringer for kommunen å opprettholde tjenestetilbud. Dette er sjelden en lokal hendelse, men vil være nasjonal, noe som kan medføre utfordringer med å få tak i livsviktige medisiner.						
Årsaker:	- Svikt i transportsektoren med brudd i viktige forbindelser på grunn av ulykke - Tilsiktede handlinger (sabotasje/terror) - Langvarig mangel på drivstoff		- Manglende brøyteberedskap eller situasjoner med streik/lock-out i transportsektoren eller andre produsenter. - Brann i lager/medisindepot hos produsent (herunder også vaksiner)			
Identifiserte eksisterende tiltak:	Egenberedskap blant innbyggere					
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig	4 – Meget sannsynlig x	5 – Svært sannsynlig	
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Kan medføre at pasienter med livstruende sykdommer ikke får kritiske medisiner og matmangel. Kommunen sin geografiske plassering vil ikke medføre lang svikt med mindre det er en regional eller nasjonal hendelse, og da skal staten hjelpe med håndtering av situasjonen. Apoteket i Folkestad har begrenset, men noe medisiner.					
Følgehendelser (mulige):	- Hamstring - Sosial uro					
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko Forklaring
Liv og helse:				x		 Folk blir syke/ sultne. Mangel på livsviktige medisiner til pasienter.
Ytre miljø	x					 Vil ikke gi direkte konsekvenser for ytre miljø.
Materielle verdier			x			 Materielle tap knyttet til manglende tilgang på varer og tjenester. Folk kommer ikke på jobb. Økt behov for personell i enkelte sektorer.
Stabilitet				x		 Manglende tilgang for å dekke grunnleggende behov.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:						
Stort press på legekontor i samband med mangel på medisin. Press på matbutikker. Kommunale installasjoner og tjenestekjøretøy.						
Omdømme:	Vil ikke direkte påvirke omdømme, men vil kunne påvirkes etter hvordan hendelsen håndteres.					
Behov for befolkningsvarsling:	Ja, spesielt til pasienter/befolkning som blir kritisk berørt av forsyningssvikten.					
Behov for evakuering:	Nei.					
Usikkerhet:	HØY	Begrunnelse: Det er lite erfaring fra hendelser i Norge med total forsyningssvikt.				
Styrbarhet:	MIDDELS	Begrunnelse: Kommunen kan til en viss grad styre utfallet av hendelsen gjennom for eksempel rasjonering av mat, medisiner og drivstoff. Kommunen må ha prioriteringslister spesielt ved rasjonering av drivstoff og prioritering av pasientgrupper.				
Forslag til tiltak						
- Gjennomgå avtaler om forsyning med hensyn på kommunens behov - Forberede informasjonstiltak til befolkningen, oppfordre befolkningen til å ha et lager av nødvendige varer som medisin og matvarer. - Vurdere lagring av nødvendig mengde varer til offentlige virksomheter, bl.a. kjemikalier til vannverk. (DSBs egenberedskapskampanje) - Vurdere reservelager av tørrmat og medisiner for inntil 3 dager. - Oppdatering av beredskapsplan med tilhørende evakueringsplan. - Behov for helhetlig oppdatering og samordning av kontinuitetsplaner for kommunens virksomheter.						

UØNSKET HENDELSE:	Stor og alvorlig veitrafikkulykke					ID: D1
Beskrivelse av uønsket hendelse:						
Veitrafikkulykke på en av hovedveiene i kommunen, for eksempel Fv. 115, 120 eller 121. Store trafikkulykker kan medføre stenging av veier og forsinkelse i trafikk, dødsfall, mange skadde, belastning på helsepersonell og nødetater, materielle skader, stort mediepress, akutt forurensning eller brann. Ved veitrafikkulykker med skadde/døde informeres komunedirektør og kriseledelsens behov vurderes.						
Arsaker:	- Kollisjon mellom kjøretøy - Kjedekollisjon - Buss mot vogntog - Avkjøring med buss			- Snø - Dårlig værforhold - Menneskelig svikt - Teknisk svikt		
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Vedlikehold av veier					
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig x		4 – Meget sannsynlig	5 – Svært sannsynlig
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Trafikkulykker med mange involverte er krevende for redningstjenesten, og det må vurderes å innhente bistand, spesielt ved tungberging. Våler kommune har flere smale veier med tungtransport og relativt høy fart. Hendelsen kan medføre forsyningssvikt, men geografisk plassering gjør kommunen generelt lite sårbar for en følgeshendelser grunnet gode omkjøringsmuligheter.					
Følgehendelser (mulige):	Forurensning					
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko Forklaring
Liv og helse:				x		Veitrafikkulykken kan medføre skadde personer og dødsfall.
Ytre miljø		x				Hendelsen kan medføre forurensning av miljø.
Materielle verdier		x				Materielle verdier er hovedsakelig knyttet til å få transportører tilbake i drift.
Stabilitet		x				Større belastning på andre veier, men god fremkommelighet.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:						
Midlertidig fremkommelighet i Våler kommune, politi, brann og hjemmetjenesten.						
Omdømme:	Avhengig av hvordan kommunens kriseledelse håndterer situasjonen					
Behov for befolkningsvarsling:	Nei.					
Behov for evakuering:	Nei.					
Usikkerhet:	MIDDELS	Begrunnelse: God historisk data og statistikk over trafikkulykker og dødsulykker på norske veier.				
Styrbarhet:	HØY	Begrunnelse: Vedlikehold av veier, beredskapsplaner i kommunen og holdningskampanjer.				
Forslag til tiltak						
- Plan for øvelser for aktuelle veitrafikkhendelser i beredskapsplan - Plan for god mediehandtering - Vurdere tiltak for trygge skoleveger og trafiksikkerhet (nedsatte fartsgrenser mv.) -						

UØNSKET HENDELSE:	Alvorlig ulykke institusjon/skole/barnehage					ID: D2	
Beskrivelse av uønsket hendelse:							
Ulike alvorlige hendelser som rammer kommunen, deriblant ulykker i tilknytning barnehager, skoler, helsevesenet, eller liknende. Håndtering av denne type hendelser innebærer rask avklaring, for å motvirke følgeshendelser som sosial uro eller deling av misvisende informasjon. Konsekvenser kan innebære svikt i stabilitet i utdanningssektor, og medføre konsekvens for liv/helse. Eksempler på en slik hendelse kan være uaktsom hendelse i barnehagen med svært alvorlig utfall, elever som omkommer på vei til skolen mv.							
Årsaker:	- Alvorlig ulykke - Tilsiktet handling					- Menneskelig svikt - Naturkatastrofe	
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Informasjon og varsling til berørte - Varsling til politi, ambulanse, brannvesenet ved behov, samt leder/eier av virksomheten. - Kontakte akutt-teamet ifølge varslingsrutiner (kriseperm). - Psykisk intern krisestøtte. - Psykososialt kriseteam.						
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig	4 – Meget sannsynlig x	5 – Svært sannsynlig		
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Våler kommune innehar flere skoler og barnehager, samt et svømmebasseng. Glatte veier kan på vintertid medføre ulykke med skolebusser.						
Følgehendelser (mulige):	Sosial uro						
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko	Forklaring
Liv og helse:				x			Omkommet person(er). Hendelsen kan medføre traumer blant innbyggere.
Ytre miljø	x						Vanligvis ubetydelig eller begrenset miljøskade.
Materielle verdier			x				Redningsarbeid og tap av strukturelle verdier. Kostnader knyttet til behandling av pasient, skader, konsekvens for omkringliggende oppfølging og hjelpetiltak, brukerstøtte, assistenter mv.
Stabilitet		x					Tap av infrastruktur og kritiske samfunnstjenester inntil en dag.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:							
Skole/barnehage, nødeter og offentlige etater.							
Omdømme:	Det kan oppstå svekket tillit til en offentlig instans, avhengig av agering og rutiner for ulike hendelser.						
Behov for befolkningsvarsling:	Nei						
Behov for evakuering:	Avhengig av hendelse kan det være behov ved flytting av barn og ungdom ved skole/barnehage.						
Usikkerhet:	HØY	Begrunnelse: Usikkerhet i forbindelse med hvilken hendelse som kan inntreffe, og hvor i kommunen hendelsen rammer.					
Styrbarhet:	MIDDELS	Begrunnelse: Begrenset styrbarhet av omfang for situasjonen, men beredskapsplaner kan redusere konsekvenser.					
Forslag til tiltak							
- Tett samarbeid med politi og arbeide med kriminalitetsforebyggende arbeid - Kontroll av lekeapparater og HMS, med melding av avvik ved funn av risiko eller svikt. - Følge prosedyrer og rutiner utarbeidet for hendelsen. - Oppdatering av beredskapsplan med tilhørende evakueringsplan. - Behov for helhetlig oppdatering og samordning av kontinuitetsplaner for kommunens virksomheter.							

ØNSKET HENDELSE:	Alvorlig ulykke utenfor kommunen					ID: D3	
Beskrivelse av ønsket hendelse:							
Alvorlig ulykke som kan inntreffe utenfor kommunen, men som vil ha konsekvenser for kommunen, herunder (men ikke begrenset til): stor luftfartsulykke, industriulykke, svikt i sentrale transportårer og infrastruktur, alvorlig pandemitteroranslag mot arrangement, alvorlig hendelse internasjonalt (terror, naturkatastrofe), krigshandlinger, hendelser med kommunens befolkning som krever oppfølging i etterkant, store hendelser i utlandet (bussulykke med skoleelever), tsunami mv.							
Årsaker:	- Ulykker - Naturkatastrofer - Terror/tilsiktete handlinger - Større ulykker og hendelser					- Flyhavari - Teknisk svikt - Eksplosjon	
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Krisekommunikasjonsplan - Krisestab - Psykososialt kriseteam						
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig x		4 – Meget sannsynlig	5 – Svært sannsynlig	
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Større hendelser og ulykker direkte kan påvirke kommunen gjennom rekvirering av bistand til håndtering. Hendelser som går over kommunegrenser og indirekte påvirker kommunen ved at kommunens befolkning befinner seg på områder hvor det inntreffer større hendelser, både nasjonalt og internasjonalt, krever oppfølging og bistand når de kommer tilbake, eller for pårørte. Klimaendringer kan øke hyppighet av naturkatastrofer som skjer utenfor kommunen. Det er ingenting som tilsier at Våler kommune er mer utsatt for alvorlige ulykker utenfor kommunen.						
Følgehendelser (mulige):	Sosial uro						
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko	Forklaring
Liv og helse:				x			Større hendelser utenfor kommunen kan medføre dødsfall for kommunens innbyggere dersom de rammes.
Ytre miljø	x						Ingen påvirkning av ytre miljø i kommunen.
Materielle verdier			x				Materielle verdier knyttet til kostnad med oppfølging av pårørende, rammede og evt. bistand til håndtering av hendelsen.
Stabilitet	x						Kan medføre sorg i befolkningen.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:							
Legevakt og helse- og omsorgstjenester, kommunalt kriseteam, administrasjon, kommunikasjon, tilknyttet infrastruktur ved kommunens grenser.							
Omdømme:	Kommunens omdømme blir lite påvirket.						
Behov for befolkningsvarsling:	Varsling er avhengig av hendelse, både geografisk og omfang/berørte i kommunen.						
Behov for evakuering:	Ja, men også mulig mottak av evakuerte.						
Usikkerhet:	HØY	Begrunnelse: Det er stor usikkerhet om hvilken hendelse som kan inntreffe som gir ringvirkninger på kommunen neste gang.					
Styrbarhet:	LAV	Begrunnelse: Kommunen vil ikke kunne kontrollere hendelser eller forebygge hendelser utenfor kommunen.					
Forslag til tiltak							
- Etablere plan for pårørendesenter, og etablere plan for oppfølging av egen befolkning som rammes utenfor kommunen. - Oppdatering av beredskapsplan med tilhørende evakueringsplan. -							

UØNSKET HENDELSE:	Stor brann i institusjon/virksomhet					ID: E1
Beskrivelse av uønsket hendelse:						
Brann i barnehage, skole, bibliotek, rådhus, sykehjem mv. som kan ha stor konsekvens for liv og helse. Evakuering kan i noen tilfeller være utfordrende og kreve større bistand fra brannvesenet.						
Årsaker:	- Brann - Eksplosjon - Bruk av levende lys - Ildpåsettelse			- Lynnedslag - Teknisk svikt på elektriske installasjoner - Feil i fyringsanlegg - Brann i parkert bil som spres.		
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Tilsyn fra forebyggende avdeling i brannvesenet - Bygningstekniske installasjoner med brannforebyggende funksjon - Sprinkler og brannalarmanlegg - Øvelse og opplæring av ansatte - Hensyn vedrørende arealplanlegging - Kommunal slokkevann- og sprinkelanleggsforsyning					
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1 - Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig x		4 – Meget sannsynlig	5 – Svært sannsynlig
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Stor brann kan være ressurskrevende og krever evakuering av personer som ofte ikke klarer å rømme selv. Det kan være behov for bistand fra omkringliggende brannvesen og ambulansetjeneste. Nærmeste sykehus og brannstasjon er i Moss, 10-20 minutter unna sykehjem og mange av barnehagene i kommunen.					
Følgehendelser (mulige):	Må etablere midlertidig bosted for mange. Midlertidig nedstengt eller flytting av kommunale tjenester.					
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko
Liv og helse:					x	Brann i sykehjem/barnehage kan medføre særlig stor konsekvens for liv og helse.
Ytre miljø		x				Lokal miljøskade.
Materielle verdier				x		Skader på bygninger og ødelagt infrastruktur som følge av brann.
Stabilitet			x			Middels tap av stabilitet for dem som må evakueres.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:						
Helsetjenesten, kommunale tjenester, skole/barnehage, Kasper transittmottak.						
Omdømme:	Ja, dersom hendelsen ikke håndteres til forventningene.					
Behov for befolkningsvarsling:	Det kan være behov for informasjonsdeling/oppdatering på kommunens hjemmesider.					
Behov for evakuering:	Ja.					
Usikkerhet:	LAV	Begrunnelse: Statistisk data tilgjengelig for kommunen.				
Styrbarhet:	HØY	Begrunnelse: Brannforebyggende arbeid og iverksatte beredskapstiltak kan styre utfall.				
Forslag til tiltak						
- Opprettelse av pårørendesenter - Forebyggende brannberedskap - Oppdatering av beredskapsplan med tilhørende evakueringsplan. -						

UØNSKET HENDELSE:	Stor skogbrann					ID: E2	
Beskrivelse av uønsket hendelse:							
Skogbrann kan oppstå i tørre perioder med sterk vind og ved lynnedslag. En stor skogbrann kan medføre luftforurensning og pusteproblemer. Skogbrann kan berøre bebyggelse og andre områder med offentlig ferdsel. Våler kommune har stort omfang av skog, noe som gjør kommunen mer sårbar for skogbrann.							
Arsaker:	- Lynnedslag - Grilling - Bålbrenning - Ildpåsettelse			- Bilbrann på skogsbilveier - Kortslutning i høyspentledninger - Bygningsbrann med spredning - Skogbruksaktivitet i tørre perioder			
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Generelt bålforbud 15. april – 15. september - Varsling om skogbrannfare, vann og gjødselhenger fra landbruk. - MIB brannstasjon er i nær avstand fra størstepart av Våler kommune, deriblant 15 min unna Kirkebygda - Mulighet for befolkningsvarsling						
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig	4 – Meget sannsynlig x	5 – Svært sannsynlig		
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Brannvesenet og brannrelatert utstyr blir raskt redusert ved store hendelser, noe som medfører annen beredskap fra omkringliggende brannvesen, i hovedsak av 110-sentralen. Våler kommune hadde i 2010-2019 totalt 9 skogbranner (brannstatistikk.no). Det er ifølge DSBs kartinnsynsløsning i 2020 gjennomført en geografisk analyse over brannpotensiale i skog, som vektet vegetasjonens alder, treslag og grunnforhold, på oppdrag av fylkesmannen i Viken, Oslo, Telemark og Vestfold. Cirka. 75% av ubebygget areal i Våler kommune består av skogområder.						
Følgehendelser (mulige):	Brann i bygning Tap av infrastruktur						
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko	Forklaring
Liv og helse:		x					Skogbrann medfører vanligvis liten konsekvens for liv og helse.
Ytre miljø	x						Brann vil generelt sett ha et gunstig utfall for biomangfold.
Materielle verdier			x				Materielle verdier knyttet til slokkearbeid og brannvesenets innsats. Tap av skog og jordbruksområde.
Stabilitet			x				Middels tap av stabilitet ved evakuering av boligområder.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:							
Transportveier, kraftforsyning, EKOM eller vanntilførsel.							
Omdømme:	Avhengig av reell håndtering av hendelsen og berørte parter.						
Behov for befolkningsvarsling:	Ja, men avhengig av omfanget.						
Behov for evakuering:	Aktuelt avhengig av brannens plassering og omfang.						
Usikkerhet:	LAV	Begrunnelse: Historisk data og statistikk tilgjengelig					
Styrbarhet:	HØY	Begrunnelse: Kan iverksette både forebyggende og skadebegrensende tiltak, og god tilgang på ressurser.					
Forslag til tiltak							
- Fast avtale med helikopterselskap om øving med brannslokking. - Holdningskampanjer: Skogbrannplakater på strategiske steder, informasjon på kommunens web og Facebook-side. - Oppdatering av beredskapsplan med tilhørende evakueringsplan.							

UØNSKET HENDELSE:	Akutt forurensing – land/ vann/ luft					ID: F1	
Beskrivelse av uønsket hendelse:							
En uventet hendelse av store mengder forurensende væske/stoff som har stort skadepotensiale for miljøet, og som krever kommunal kriseledelse. De fleste hendelsene vil håndteres av lokalt brannvesenet eller med bistand fra IUA direkte uten at kommunal kriseledelse involveres. Mindre hendelser (jf. Forurensningsforskriftens §18A) som kommunen håndterer alene, er omhandlet i egen miljørisikoanalyse. Virksomheter som oppbevarer, benytter og får transportert kjemikalier og andre stoffer, kan forårsake omfattende akutt forurensning ved uhell eller ulykker.							
Årsaker:	- Menneskeskapt forurensing - Ulykker - Ekstremvær			- Landbruk - Brudd på kloakkledning - Anleggsdrift			
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Overvåkning av drikkevann og vannforekomster. - Brannvesenets (MIB) forebyggende tilsyn ved objekter - Kriseteam						
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig x		4 – Meget sannsynlig	5 – Svært sannsynlig	
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Det fraktes farlig gods ADR klasse 1, 2, 3, 4.1, 4.3, 5.1, 6.1, 7, 8, 9 langs fylkesveiene i kommunen. DSB mottar på landsbasis årlig mellom 40-70 hendelser som inkluderer farlig gods. I Våler kommune har det skjedd ett uhell med transport av farlig gods i perioden 2006-2015. Skogdrift kan medføre utslipp. Klimaendringer kan føre til økt ekstremvær, noe som kan bidra til høyere sannsynlighet for at en ulykke inntreffer. Kraftig vind, nedbør etc. kan bidra til at det geografiske utslippet blir større.						
Følgehendelser (mulige):	Langvarig påvirkning på drikkevannskilder. Stengt vei ved utslipp på som følge av transportvirksomhet.						
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko	Forklaring
Liv og helse:		x					Vil ikke gi store konsekvenser for liv og helse. Luft: kan være situasjoner med konsekvenser for helse.
Ytre miljø		x					Forurensing av innsjø, grunn og vegetasjon som påvirker friluftsliv og økosystemet.
Materielle verdier			x				Konsekvenser for rammet virksomhet, og opprydding.
Stabilitet		x					Transportveier kan stenges ved store hendelser. Omkjøringsmuligheter.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:							
Institusjoner og landbruk, trafikal fremkommelighet og friluftsliv.							
Omdømme:	Ja, ved feil/manglende håndtering.						
Behov for befolkningsvarsling:	Ja, ved forurensingssituasjon nærliggende områder der folk ferdes.						
Behov for evakuering:	Luftforurensing kan utløse behov for evakuering.						
Usikkerhet:	LAV	Begrunnelse: Statistisk data over tidligere hendelser.					
Styrbarhet:	HØY	Begrunnelse: Kommunen har interkommunalt samarbeid – IUA.					
Forslag til tiltak							
- Avrenning fra dyrket mark reduseres ved å aktivt bruke tilskuddsordninger. - Oversikt over økosystem og kildevann. - Oppsyn med nedgravde oljetanker - Etablere oversikt over type stoffer og mengder som bedrifter oppbevarer og bruker i produksjon - Plan for varsling og informasjonsspredning - Oppdatering av beredskapsplan med tilhørende evakueringsplan. -							

UØNSKET HENDELSE:	Sosial uro					ID: G1	
Beskrivelse av uønsket hendelse:							
Fylkes-ROS for Østfold har vurdert sosial uro eller mistillit i samfunnet, basert på en veiledning fra svenske myndigheter. Her benyttes begrepet sosial bærekraft, hvor sosial uro blir satt på spissen som et resultat av fordeling av ressurser mellom mennesker, deriblant økonomiske forutsetninger, kulturell-, sosial- eller politisk deltakelse. Sosial uro kjennetegnes som en reaksjon på misnøye eller usikkerhet om hvordan situasjoner håndteres. Sosial uro kan medføre opprør mot offentlige myndigheter som kommunen og forårsake redsel i samfunnet. Årsaker kan være hendelser som er lite faktabaserte, for eksempel hendelser som spres via sosiale medier, som selvmord, gruppehat, økonomiske bekymringer mv. Hendelsen kan i mange tilfeller forekomme som en følghendelse.							
Årsaker:	- Andre ulykker og uønskede hendelser - Redsel og frykt - Endringer i velferdsordninger eller fattigdom - Lav sysselsetting			- Dårlig håndtering fra kommunen - Utenforskap - Ekstremisme eller religion			
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Forebyggende arbeid i barnehage og skole - Kriseberedskap ved andre hendelser - Informasjonskanaler						
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig x		4 – Meget sannsynlig	5 – Svært sannsynlig	
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	En hendelse med opprør mot offentlige myndigheter kan påvirke tjenestetilbudet og drift av kommunen. Våler kommune anses ikke som mer sårbar for sosial uro enn andre kommuner.						
Følghendelser (mulige):	Fraflytting og økt kriminalitet						
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko	Forklaring
Liv og helse:			x				Depresjoner, nedsatt livskvalitet.
Ytre miljø	x						Ubetydelig miljøskade
Materielle verdier		x					Nedgangstider, selvforsterkende negative trender
Stabilitet		x					Kan påvirkes avhengig av grad av alvor.
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:							
Økt belastning på kommunale tjenestetilbud.							
Omdømme:	Det kan oppstå rykter og misforståelser som svekker omdømmet om årsak til hendelsen ikke håndteres «riktig».						
Behov for befolkningsvarsling:	Viktig å gå ut med saklig informasjon. Imøtegå rykter.						
Behov for evakuering:	Sjeldent						
Usikkerhet:	MIDDELS	Begrunnelse: Det er middels usikkerhet, ettersom hendelsen kan følge andre hendelser.					
Styrbarhet:	HØY	Begrunnelse: Kommunen kan styre opprør ved å ha dialog som samhandling.					
Forslag til tiltak							
- Styrke samhandling mellom kommunen og frivillige organisasjoner - Legge til rette for godt nærmiljø gjennom samfunns- og arealplanlegging - Foreldrenettverk							

UØNSKET HENDELSE:		Tilsiktet handling mot kommunen					ID: H1	
Beskrivelse av uønsket hendelse:								
Hendelsen er avgrenset til tilsiktet handling som i alvorlig grad truer eller skader deler av samfunnet i Våler, for eksempel arrangementer, kulturhendelser, private virksomheter, kommunale bygg, skoler mv. Hendelsene kan være uavklarte eller innringte bombetrusler, funn av bomber eller bombeliknende gjenstander ved arrangementer, frykt for dødelig vold eller gisseltaking mv. Konsekvensene av handlingen kan være av liv/helse, stabilitet og materielle verdier, samt medføre påfølgende hendelser som sosial uro.								
Arsaker:	- Barnevernsaker - Hevn/mobbing - Aggresjon mot kommunens tjenester - Ensomhet - Ustabilitet				- Radikalisering - Terror - Ekstremisme - Konflikter - Utenforskap			
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Kommunal beredskapsplan - Lokale rutiner (NAV) - Psykososialt kriseteam - SLT handlingsplan for rus og kriminalitetsforebygging. - Varslingsplan og øvelser på skoler og i barnehager							
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig x			4 – Meget sannsynlig	5 – Svært sannsynlig	
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	Håndtering av en slik hendelse vil kreve store ressurser, også i betydelig tid etter hendelsen. En slik hendelse kan forekomme i de fleste sektorer i kommunen. Skoler, barnehage, idrettshall, asylmottak, ungdomsklubb, arrangementer innen kultur eller idrett, institusjoner, NAV og barnevernstjeneste kan være sårbare eller spesielt utsatt. Det er viktig å sikre norsk infrastruktur etter beste evne ut fra dagens trusselbilde. En generell tilrådning vil være at alle eiere av kritisk infrastruktur er sikkerhetsmessig proaktive i å forebygge tilsiktede handlinger.							
Følgendelser (mulige):	Lite sannsynlig, men uforutsette ettervirkninger for barn og voksne. Sosial uro, hevnaksjoner eller liknende.							
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko	Forklaring	
Liv og helse:					x		Tap av liv, skader, redde barn og voksne, følelse av utrygghet.	
Ytre miljø	x						Ubetydelig miljøskade.	
Materielle verdier				x			Sikkerhetskostnader i kjølvannet av slike hendelser kan bli store.	
Stabilitet					x		Kan medføre stort tap av stabilitet, usikkerhet og frykt.	
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:								
Beredskapsteam/kriseledelse, sentraladministrasjon.								
Omdømme:	Det kan oppstå svekket tillit til en offentlig instans ved manglende rutiner for ulike hendelser. Det kan oppstå uro rundt sikkerhet ved aktuelle instanser.							
Behov for befolkningsvarsling:	Ja, men variabelt behov for å informere, forklare og avverge situasjonen.							
Behov for evakuering:	Ja, eventuelt skole eller barnehager.							
Usikkerhet:	MIDDELS	Begrunnelse: Erfaring og data fra slike hendelser andre steder i Norge, men usikkerhet om hvordan en slik hendelse kan inntreffe kommunen.						
Styrbarhet:	MIDDELS	Begrunnelse: Beredskapsplaner og forebyggende arbeid, men menneskelige handlinger er utfordrende å styre						
Forslag til tiltak								
- Dialog med utsatte virksomheter og ved spesielle arrangementer. - Oppdatering av beredskapsplan med tilhørende evakueringsplan. - Behov for helhetlig oppdatering og samordning av kontinuitetsplaner for kommunens virksomheter.								

UØNSKET HENDELSE:		Atomhendelse					ID: 11	
Beskrivelse av uønsket hendelse:								
Radioaktiv forurensning kan oppstå som følge av nedbør etter ulykke i atomkraftverk, i forbindelse med ubåtulykker, som følge av satellittstyrt eller ulykke ved transport av radioaktivt avfall. Tilsiktede hendelser mot atomkraftverk, lager eller transport kan også forårsake radioaktiv forurensning. Slike hendelser med radioaktiv forurensning anses som lite sannsynlige, men med katastrofale konsekvenser om de først inntreffer.								
Arsaker:	- Menneskelig feil - Teknisk svikt - Tilsiktet handling.					Kjernekraftverk finnes i både Russland, Ukraina, Litauen, Sverige, Finland, England, Nederland, Belgia, Frankrike og Tyskland.		
Identifiserte eksisterende tiltak:	- Kommunens atomberedskapsplan. - Informasjonsberedskap i kommunen. - Følge retningslinjene fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, Kriseutvalget for atomberedskap og Fylkesmannens atomberedskapsutvalg. - Gi råd/veiledning til befolkning/helsepersonell. - Planlagt regional øvelse i Viken i 2021 og nasjonal atomøvelse i 2022.							
Sannsynlighet: (Sett kryss)	1- Lite sannsynlig x	2 - Moderat sannsynlig	3 – Sannsynlig	4 – Meget sannsynlig	5 – Svært sannsynlig			
Sårbarhetsvurdering (herunder vurdering av klimatilpasning):	En atomhendelse kan ha konsekvenser for liv, helse, miljø og andre viktige samfunnsinteresser. Konsekvensene vil avhenge av både hendelsesforløp, hvilke radioaktive stoffer som er involvert, hvordan et eventuelt utslipp blir transportert av vær og havstrømmer. Værforhold har stor betydning for konsekvensene av en atomhendelse. Hvis store radioaktive utslipp når atmosfæren vil værmessige mekanismer spre forurensning over store områder. Forurensede luftmasser kombinert med nedbør kan gi konsentrert nedfall av radioaktive stoffer. Radioaktiv forurensning vil kreve nasjonal respons. Det er ingen spesielle forhold i regionen som gjør Våler mer sårbar ovenfor atomhendelser enn andre deler av landet.							
Følgehendelser (mulige):	- Frykt i befolkningen, alvorlig sykdom. - Forsyningssvikt							
Konsekvensvurdering:	1	2	3	4	5	Risiko	Forklaring	
Liv og helse:					x		En atomulykke har potensiale til å forårsake mange dødsfall og gi senskader.	
Ytre miljø				x			Stor konsekvens for økosystemet.	
Materielle verdier				x			Redusert tillitt til egne produkter fra landbruk og produksjon.	
Stabilitet					x		Stengte veier og infrastruktur, evakuering av områder.	
Kritiske samfunnsfunksjoner som blir berørt:								
Helsetjenesten, pleietrengende, barn/unge, kommunikasjon. Forurensning av drikkevann.								
Omdømme:	Kommunen sin håndtering er avgjørende for omdømme, spesielt relatert til kommunikasjon og varsling.							
Behov for befolkningsvarsling:	Ja.							
Behov for evakuering:	Ja, ved stor forurensning av radioaktivt materiale må evakuering vurderes.							
Usikkerhet:	HØY	Begrunnelse: Lite historisk data og erfaring med slike hendelser i Norge.						
Styrbarhet:	LAV	Begrunnelse: Hendelsen er utenfor kommunens mulighet til å styre eller forebygge. Kan redusere konsekvens gjennom atomberedskap.						
Forslag til tiltak								
- Kommunens kriseledelse må sette seg godt inn i Direktoratet for strålevern og atomsikkerhets forhåndsbestemte tiltak ved atomhendelser slik at man er forberedt på å ivareta befolkningen på best mulig måte - Oppdatere og revidere kommunens atomberedskapsplan (lovpålagt). - Beredskap for utlevering av jodtabletter - Oppdatering av beredskapsplan med tilhørende evakueringsplan. - Behov for helhetlig oppdatering og samordning av kontinuitetsplaner for kommunens virksomheter.								